

ویژه نامه ضیافت افطار دانشجویان با رهبر انقلاب ماه مبارک رمضان سال ۱۴۴۴

مردم سالاری یا مردم تحقیری؟

همه پرسى؛ دست‌مایه‌ای تازه برای کج‌فهمی!

● هدیه گیاه تازه - مدیر مسئول نشریه بی‌تعارف

آن‌ها برداشت‌های ناصوابی می‌شود، که در اصل به منظور واقعی نزدیک هم نیست. در آخرین دیدار دانشجویی در اواخر رمضان ۱۴۴۴ مسئله‌ی جالبی در باب برقراری همه‌پرسی در کشور از سوی جنبش عدالتخواه مطرح شد که به نظر می‌رسید دستمایه‌ی تازه‌ای برای افراد کج‌فهم است!

شایان توجه است که هر دانشجویی که دستی بر آتش سیاست دارد، می‌داند این صراحت لهجه در پاسخ به یک اتحادیه‌ی دانشجویی آنقدرها هم نیاز نیست و احتمالاً پاسخ را باید زمین بیندازی تا

خصلت از پیش از انقلاب ایران به برکت اسلام وجود داشته و اسلام هویت خاص و ویژه‌ای به جوانان هدیه کرده‌است. یکی از این مصادیق، دیدارهای پرتکرار شخص اول کشور با این قشر است. در بین تمام این دیدارها، به‌نظر می‌رسد افطاری‌های ماه مبارک رمضان از قضا بسیار پر سروصداتر است. مبنای جدید و مسائل به‌روزی که از قبل مطرح نشده‌اند، در این دیدارها برای اولین‌بار رونمایی می‌شوند و البته حواشی این دیدارها کم نیستند. به‌سبب آرمان‌خواهی جوانان، از بعضی حرف‌های

به‌نظر می‌رسد در کمتر کشوری دانشجویان خود را تا این حد با مسائل سیاسی و اجتماعی در کشور اصطکاک می‌دهند. از صدر انقلاب ایران تاکنون دانشجویان اجازه‌ی دخالت بسیار زیادی در امور مختلف کشور داشته‌اند. از تسخیر سفارت یک کشور بزرگ با امکانات نظامی بسیار زیاد تا اداره جنگ و سازمان‌دهی افراد برای آن، قرار گرفتن در مناصب بالای مدیریت در کشور و چندین مصداق دیگر همواره جوانان و علی‌الخصوص دانشجویان، نقش متعالی در کشور داشته‌اند. به نظر می‌رسد این

آن کس که باید، خودش بردارد! نطق جنبش عدالتخواه از این قرار بود که طبق قانون اگر در بسیاری از مسائل که مایه‌ی تنش است، فراندوم برگزار شده‌بود، هم مسائل حل می‌شد هم آن‌قدر نسبت‌به کلمه‌ی همه‌پرسی حساسیت ایجاد نمی‌شد، که افراد از نظر سیاسی ورشکسته، بخواهند برای دوباره روی کار آمدن از آن استفاده‌کنند. و اما پاسخ: حالا یکی از برادرها گفت فراندوم؛ این‌جوری گفتند که اگر چنان‌چه شما از اول در همه‌ی مسائلی که پیش می‌آمد فراندوم می‌کردید، حالا آن حساسیت روی فراندوم وجود نداشت. کجای دنیا این کار را می‌کنند؟ مگر مسائل گوناگون کشور قابل فراندوم است؟ مگر همه‌ی مردمی که در فراندوم باید شرکت کنند و شرکت می‌کنند، امکان تحلیل آن مسئله را دارند؟ این چه حرفی است؟ چطور می‌شود فراندوم کرد، در مسائلی که تبلیغات می‌شود کرد، از همه طرف حرف می‌شود زد؟ اصلاً یک کشور را شش ماه درگیر بحث و جدل و گفتگو و دوقطبی‌سازی می‌کنند برای اینکه یک مسئله‌ای فراندوم بشود. در همه‌ی مسائل فراندوم بکنیم؟ یعنی قضا یا این‌جوری نیست که آدم این‌جور ساده از رویشان عبور کند.

چند مورد در باب این پرسش و پاسخ، شایسته توجه به‌نظر می‌رسد:

اول، خود تعریف کلیدواژه «مردم»، اینکه مردم چه کسانی تعریف می‌شوند و اساساً چه فعالیت‌هایی شامل حال آن‌ها است مفهوم مهمی است. مردم کسانی هستند که عملی واقعی از آن‌ها سر می‌زند؛ مثلاً پرخ اقتصاد را می‌چرخانند، در اعیاد ملی و مذهبی ما حضور پیدا می‌کنند. در مراسم‌های سوگواری، دسته‌جات عظیم سوگواری تهیه می‌بینند و فعالیت‌هایی مانند این، که زنده و پویا به نظر می‌رسد. مثلاً اگر کسی بگوید مردم و برای حجیت حرف خودش بگوید مثلاً ۷۰۰ میلیون هشتنگ را مردم زده‌اند، احتمالاً هر آدم عاقلی او را ریشخند می‌کند، مردم و فعالیت‌های آنها مصادیقی دارد که می‌توان برای مثال در بدرقه‌ی فرماندهی شهید آن را

مشاهده کرد.

دوم، متهم کردن مردم به نادانی و بی‌خردی است؛ آیا این‌گونه به‌نظر نمی‌رسد که در پاسخ به نطق دانشجویان مردم تحقیر شده‌اند و چنین به نظر می‌رسد که آن‌ها توان تشخیص خوب را از بد ندارند؟

پاسخ این سوال نیز از چند منظر قابل پاسخ‌گویی است، اول اینکه فرهنگ مردم در ایران از یک تنوع برخوردار نیست، در ایران حتی یک مذهب واحد نیز وجود ندارد. هرچند مذهب رسمی وجود دارد ولی اقلیت‌های مذهبی که خیلی هم در اقلیت نیستند در کشور زندگی می‌کنند که در برخی مبانی تفاوت‌های چشم‌گیری با یکدیگر دارند، پس در این مورد نمی‌توان نسخه یکسانی تحت هیچ شرایطی داد. دومین ویژگی مردم تفاوت‌های فرهنگی بسیار زیاد آن‌ها با یکدیگر است، در پهنه وسیع کشور ایران که به اندازه‌ی چندین کشور اروپایی مساحت دارد حتی کلید واژه‌ها نیز بار معنایی یکسانی ندارند، پس نمی‌شود انتظار برداشتی یکسان از کلماتی واحد را داشت. امکانات نیز در کشور متاسفانه به صورت همگن توزیع نشده و همین توزیع، تفاوت‌های بسیاری در طرز فکر مردم ایجاد کرده‌است. قومیت هنوز در کشور ما با آن ساختارهای سنتی خودش محو نشده‌است و نمی‌توان توقع داشت در چنین وضع چند لایه و پیچیده‌ای تمام مردم ایران یک برداشت یکسان و شسته‌ورفته از مسائل داشته‌باشند. برخی استان‌های کشور به اندازه چند کشور در دنیا وسعت دارند و همین این نکته را توجیه می‌کند که دیدگاه همه و اولویت‌های همه در فکر کردن یکسان نیست. پس در یک همه‌پرسی در مورد هر مسئله ریز و درشت در کشور، دیدگاه‌ها اصلاً یکسان نیست، تازه این در شرایطی است که مردم در شرایط آزادانه و بدون دخالت عوامل خارجی تصمیم بگیرند. چند کشور در دنیا وجود دارد که تا این حد نسبت‌به تصمیمات و تفکراتش هجمه دریافت کند؟

وقتی در یک ماه از پاییز ۱۴۰۱ به اندازه سه برابر جمعیت کل کشور فقط در یک

پلتفرم تولید محتوا می‌شود دقیقاً چطور باید انتخابات و همه‌پرسی مصفانه برگزار کرد؟ انتخابات و همه‌پرسی آزاد قبل از هرکس توسط رسانه‌های خارج از ایران به گروگان گرفته شده‌است! در چنین شرایطی چطور می‌شود انتظار داشت اساساً فراندومی به نتیجه برسد؟ این تمام ماجرا هم نیست؛ مثلاً در حذف یا اضافه کردن ارز ترجیحی، هنوز بعد این‌همه مدت، حتی خود صاحب‌نظران به یک نتیجه واحد نرسیده‌اند و بر حسب ضرورت و نیاز این ارز حذف یا اضافه شد. وقتی خود صاحب‌نظران باهم به یک حرف واحد نرسیده‌اند، مردم باید دقیقاً به حرف چه کسی گوش دهند و چه تصمیمی بگیرند؟ حذف ارز ترجیحی مگر تاثیر یکسانی بر زندگی همه افراد دارد؟ که نظر یکسان داشته‌باشند؟

از همه‌ی این‌ها گذشته برخی تصمیمات فوریت دارند. مثلاً همین ارز ترجیحی که در دولت سیزدهم حذف شد، زمانی حذف شد که کشور دیگر مقدار کافی ارز نداشت تا بتواند به این مهم اختصاص دهد و با استفاده از منابع صندوق توسعه چند ماه کشور اداره شد تا حذف ارز تصویب شود و سپس حذف شد. اگر در یک همه‌پرسی مثلاً مردم می‌گفتند ارز ترجیحی باقی باشد باید چه کاری انجام می‌شد؟ خود همه‌پرسی زمان‌بر است برای مسائل این‌چنینی تا به نتیجه برسد که شیرازه‌ی کشور از اساس از هم باز شده‌است!

مشارکت سیاسی مردم سازوکار مشخصی دارد که در کشور ایران تا به حال چندین انتخابات صورت گرفته و تا آخر پای تصمیمات مردم ایستادگی رخ داده‌است. حتی اگر این تصمیمات در اواسط راه ناکارآمدی خود را نشان داده‌باشند! اگر منظور از همه‌پرسی، تحقق مردم‌سالاری است که اکنون با ساز و کارهای دیگری در حال تحقق است، نگوئیم تحقق کامل اما در حال تکامل است! اما اگر منظور از همه‌پرسی هیاهوسالاری است، حرف دیگری در جریان است!

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه الزهرا (س) | انجمن اسلامی دانشگاه الزهرا (س) در صفحات مجازی:

@anjoman_islami_alzahra

@anjomanalzahra

شماره تماس: ۰۹۱۳۹۹۶۸۶۱۱ / ۰۲۶۰۴۸۰۲۱۸۸

مدیر مسئول: هدیه گیاه تازه

سردبیر: رقیه خادم نیا

صفحه آرا: زهرا جعفری